

Ako nakladať s textilom?

Metodická pomôcka pre samosprávy

Slovenská Asociácia TEXTilných výrobcov, distribútorov, spracovateľov a spolupracujúcich partnerov

I. ČO a OD KEDY?

Podľa § 81 ods. 7 písm. c) zákona 79/2015 Z. z. o odpadoch, sa ukladá obciam povinnosť zaviesť a vykonávať triedený zber komunálnych odpadov pre textil od 1.1.2025.

1) Textilom sa rozumie

- a) **Odpadový textil.** Použité textilné a s textilom súvisiace a obuvnícke výrobky, najmä však zničené, zastaralé, značne obnosené, kontaminované farbami alebo inými látkami, roztrhané, inak poškodené alebo znehodnotenú, nevhodné na účel pre aký boli vyrobené.
- b) **Textil vhodný na opätovné použitie.** Opätovne použiteľný textil vhodný na nosenie, najmä letné a zimné pánske, dámske a detské oblečenie, zachovalý bytový textil ako návliečky, rovnako aj topánky, opasky, kabelky a iné módne doplnky. To, či je daný textil vhodný na opätovné použitie, odborne posúdi zmluvný partner pre zber a triedenie.

2) Textil nie je

Čalúnený nábytok ako stoličky a lavice, matrace, kreslá a pohovky, izbové koberce, živočíšne kože, molitán, karimatky, stany, akýkoľvek nadrozmerný odpad s miernym obsahom textilu a čalúnenia.

II. LEGISLATÍVNE POVINNOSTI

Obec je povinná

- Upraviť VZN o nakladaní s odpadmi na území obce a jasne popísať zavedený systém zberu.
- Zverejniť na webovom sídle zrozumiteľný popis zvoleného systému zberu textilu na území obce.
- Uzavrieť zmluvný vzťah so zberovými spoločnosťami pre jednotlivé formy zberu alebo ich kombináciu.
- Poskytnúť zberovej spoločnosti podmienky pre zavedenie infraštruktúry na zber.

III. ODPADOVÝ TEXTIL

Uzavrieť zmluvu so spoločnosťou, ktorá je oprávnená na zber (vyžadovať povolenie)¹.

Zmluvne nastaviť nakladanie s vyzbieraným odpadom.

- V zmysle hierarchie odpadového hospodárstva uprednostniť recykláciu, následne zhodnotenie pred zneškodnením odpadu. Umiestnenie vyzbieraného textilu na skládku je poslednou možnosťou a to len v prípade, že sú vyčerpané všetky kapacity a možnosti zmluvného partnera pre recykláciu a zhodnotenie odpadu.

Odporúčaná forma zberu odpadového textilu.

- Zberné dvory/zberné hniezda (bigbasy, vrecia, veľkokapacitné kontajnery, kontajnery výlučne na odpadový textil).
- Sezónne zbery (oddelené od iných zložiek odpadu), špeciálne nádoby umiestnené na špecifických miestach v samosprávach s označením ako nádoba výlučne pre „odpad z textilu“, v počte a lokalitách po dohode so zmluvným partnerom.

IV. TEXTIL VHODNÝ NA PRÍPRAVU NA OPĀTOVNÉ POUŽITIE

(Súčasný, zaužívaný kontajnerový zber)

Uzavrieť zmluvu so spoločnosťou, ktorá je oprávnená na zber (vyžadovať povolenie).

Zmluvne nastaviť nakladanie s vyzbieraným textilom.

- Zberová spoločnosť na základe odborného posúdenia určí, či je vyzbieraný textil vhodný, za aktuálnej situácie na trhu, na opätovné využitie.
- Zberová spoločnosť zabezpečí zber a triedenie textilu.
- Textil vhodný na prípravu na opätovné použitie sa zbiera v režime odpadu.
- Textil vhodný na opätovné použitie alebo prípravu na opätovné použitie sa využije na trhu s RE-USE textilom.

Odporúčaná forma zberu.

- Zberné dvory (nádoby chrániace textil voči poveternostným vplyvom).
- Sezónne zbery, školské zbery (dočasne zriadené miesta zberu), min. 2x ročne.
- Nádoby rozmiestnené na verejných priestranstvách, v počte a lokalitách po dohode so zmluvným partnerom.
- Indoorové nádoby umiestnené vo verejných budovách a obchodných centrách.

Množstvá takto vyzbieraného textilu na prípravu na opätovné použitie JE MOŽNÉ započítať do miery vytriedenia.

¹ *minimálne registráciu podľa §98 pre zber

V. DOPLNKOVÝ CHARITATÍVNY ZBER TEXTILU NA OPÄTOVNÉ POUŽITIE

(Textil odovzdaný priamo charite, osobám v núdzi a pod.)

Doplnkovo-dobrovoľná forma zberu

SWAPY a iné zbierky

- Výmeny použiteľného šatstva.
- Sociálne šatníky.
- Zbierky pre charity alebo osoby v núdzi.
- Odovzdanie použitého textilu obyvateľmi obce priamo v centrách opätovného použitia (tzv. Re-use centrá).

Množstvá takto vyzbieraného textilu na opätovné použitie NEBUDE možné započítať do miery vytriedenia.

VI. ODPORÚČANIE PRE VHODNÚ LITERATÚRU K TÉME POVINNÉHO ZBERU TEXTILU A ŠATSTVA

- Štúdia na posúdenie zavedenia systému pre nakladanie s odpadom z textilu, vrátane posúdenia zavedenia rozšírenej zodpovednosti výrobcov (RZV) pre textil a zber dát o opätovnom použití textilu: https://www.minzp.sk/files/sekcia-enviromentalneho-hodnotenia-riadenia/odpady-a-obaly/registre-a-zoznamy/studia_textil_mzpsr2.pdf
- Ako lokálne zberať, triediť a opätovne využívať textil (ang.): <https://zerowasteeurope.eu/library/guidance-how-to-collect-sort-and-reuse-textile-waste-locally/>
- Ciele predchádzania vzniku odpadu (ang.): <https://zerowasteeurope.eu/library/threading-a-path-towards-textiles-waste-prevention-targets/>
- Textilný a odevný priemysel, problémy a riešenia: https://www.incienc.sk/wp-content/uploads/2020/07/INCIEN_Ambrela_Textil_2020.pdf

Príloha č.1 – fotografie **ODPADOVÉHO** textilu.

Príloha č.2 – fotografie **OPĀTOVNE POUŽITĚLNĚHO** textilu.

